

DONES I EDUCACIÓ POPULAR

Programa General

Assignatura: Lliure elecció. **Total crèdits:** 6 crèdits europeus¹.

Llengua: català. Grup A1

Professores: Lúdia Puigvert i Ainhoa Flecha. **Facultat:** Pedagogia.

Departament: Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les CC.SS.

Docència: dimarts i dijous de 15:30h a 17h.

OBJECTIUS

- Conèixer les perspectives teòriques feministes contemporànies i analitzar en quines s'emmarquen les aportacions de les dones no universitàries.
- Analitzar, per una banda, les aportacions que ha fet el moviment feminista a la millora de la qualitat de vida de totes les persones i, per l'altra, les seves contradiccions i propostes per a superar-les.
- Identificar metodologies, enriquir i millorar noves formes de participació social i educativa per a les dones no universitàries des de la tasca de les educadores i els educadors
- Constatar com totes aquestes dones a qui se'ls hi ha negat tradicionalment la veu, fins i tot en els moviments feministes, poden aportar experiències, idees, informació i formació no acadèmica a favor de l'educació democràtica, la ciutadania activa i la participació social.

CONTINGUTS

1. **Quina relació hi ha entre Teoria feminista, dones no universitàries i educació popular?.** A) Teoria feminista: per a què?; B) dones no universitàries (les "altres dones"): qui són?; C) educació popular: què és?
2. **Principals corrents de la sociologia i de les anàlisis sociològiques en dona – educació i educació popular.** A) De la submissió a la imposició: Modernitat Tradicional; B) De la imposició a la indiferència: Postmodernitat; C) De la indiferència a la intersubjectivitat: Modernitat dialògica.
3. **Les dones, superació dels estereotips socials.** A) Què vol dir ser feminista?; B) Què s'ha entès per feminisme?; C) Barreres que encara cal que superem
4. **Principals teories feministes en relació a les dones no universitàries.** A) Feminisme de la Igualtat; B) Feminisme de la Diferència; C) Feminisme dialògic
5. **Activitats i experiències transformadores elaborades per dones no**

---

¹ Aquests recullen tant les hores rebudes de classe com les invertides en altres activitats d'aprenentatge que fan les i els estudiants, des de l'inici fins al final de l'assignatura. Encara que a la Unió Europea no hi ha una equivalència uniforme entre crèdits i número d'hores dedicades, s'està utilitzant com a referència en alguns països 1 crèdit igual a 20 hores. Com que aquesta assignatura té 6 crèdits, cada estudiant haurà de dedicar-hi 120 hores.

universitàries a nivell estatal i internacional. A) Creació d'espais solidaris; B) línies de recerca a nivell estatal i a nivell europeu

METODOLOGIA

Es relacionen les teories més importants i vigents a nivell internacional amb les pràctiques concretes més actuals. També es preveuen activitats presencials organitzades des de l'assignatura: experiències concretes relatades per dones no universitàries, documentals i la creació d'un fòrum on-line a partir del dossier electrònic de l'assignatura.

Crèdits teòrics: Els temes s'abordaran amb exposicions integrals, debats, comentaris de textos, documentals i notícies relacionades amb els continguts de l'assignatura.

Crèdits pràctics: s'organitzaran a partir de les visites que ens faran i on se'ns explicaran A) experiències que funcionen; B) opinions des de les pròpies dones; C) pràctiques transformadores

AVALUACIÓ

Hi ha 7 opcions. En qualsevol d'elles s'avaluarà la comprensió dels elements del programa a partir del seu desenvolupament a les classes, així com el contingut del llibre escollit per la o l'estudiant per a fer una lectura reflexiva.

Opcions:

- 1) Comentari de dos llibres (50% i 50%): Es pot obtenir l'avaluació llegint i comentant dos llibres. Els comentaris no són resums, ni síntesi dels llibres, sinó reflexions dels aspectes del seu contingut que han estat més rellevants en relació al temari de l'assignatura
- 2) Llibre (50%) i participació en els debats de tots els temes al Fòrum (50%): el 50% es pot obtenir participant en un debat per cada tema dels que es faran en el fòrum. Per participar en el fòrum segueix les instruccions que apareixen en la carpeta d'informacions del dossier electrònic de l'assignatura.
- 3) Llibre (50%) i treball (50%): pel 50% del llibre val el que ja s'ha dit. Per l'altra 50% es pot obtenir a partir d'un treball sobre alguna experiència on s'integrin els continguts de l'assignatura.
- 4) Treball que inclou la lectura del llibre (50% i 50%): Seria semblant a l'opció anterior, però, en aquest cas, es presentarà un únic treball on en el seu contingut ja vagi implícita la lectura del llibre que s'ha fet.
- 5) Llibre(50%) i examen (50%): Es pot obtenir la meitat de l'avaluació presentant el comentari d'un llibre. L'altra meitat de l'avaluació s'obtindrà responnent a dues preguntes de l'examen
- 6) Examen: totes i tots els/les estudiants tenen l'opció de presentar-se a un examen que consistirà en un comentari de text seguint la pauta de quatre preguntes

escollides del present temari. Una de les quals estarà relacionada amb el llibre escollit. Es valorarà la reflexió dels continguts.

- 7) Altres: A qui no li vagin bé les opcions 1, 2, 3, 4, 5 i 6 podran proposar a les professores una altra forma d'avaluació.

S'ha de comunicar l'opció d'avaluació durant el mes de febrer i el llibre escollit i el treball durant les dues primeres setmanes de març. Els treballs i comentaris s'entregaran a finals del quadrimestre. Qualsevol canvi posterior d'aquestes opcions ha de ser comunicat a les professores.

Crèdits europeus

El sistema d'avaluació es realitzarà en base als Crèdits Europeus. Aquests recullen tant les hores rebudes de classe com les invertides en altres activitats d'aprenentatge que fan les i els estudiants, des de l'inici fins al final de l'assignatura. Encara que a la Unió Europea no hi ha una equivalència uniforme entre crèdits i número d'hores dedicades, s'està utilitzant com a referència en alguns països 1 crèdit igual a 20 hores.

Com que aquesta assignatura té 6 crèdits, cada estudiant haurà de dedicar-hi 120 hores.

El procediment serà el següent: mensualment, cada alumne realitzarà una autoavaluació en base a les activitats i hores de treball dedicades a l'assignatura.

Activitats a realitzar per part de l'alumna/e

1. Classes presencials (teòriques i pràctiques)
2. Preparació per a l'opció d'avaluació que has escollit
3. Intervencions en el fòrum de l'assignatura
4. Lectures de llibres relacionats amb l'assignatura
5. Recull de notícies als diaris, revistes educatives, científiques ...
6. Participació en debats teòrics presencials, seminaris,... (relacionats amb l'àmbit de l'assignatura)
7. Participació en l'àmbit educatiu directament relacionat amb l'assignatura
8. Consultes realitzades en relació a l'assignatura (inclou ús d'internet)
9. Visites i activitats que podeu relacionar amb l'assignatura
10. Participació en jornades, conferències i/o congressos
11. Tutories (presencials o virtuals)
12. Altres

TUTORIES

Opcions:

a) Presencials fixes:

dilluns i dijous: 12h-13h

dimarts: 17h-18h

dijous: 19h-20h

Lloc: CREA. Edifici Llevant, pl. 0, d. 12-13. Tel. 93 403 50 99 – fax: 93 403 51 71

Email: crea@d5.ub.es

b) Presencials a d'altres horaris. Qui no pugui venir a l'horari de les tutories fixes, pot acordar altres horaris trucant al 93 4035099

c) Tutories al Fòrum. Es poden fer tutories a qualsevol horari en el Fòrum de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

Els llibres escollits per l'avaluació no poden ser dels que ja heu llegit per a altres assignatures -.

Aixelá, Y. 2000. *Mujeres de marruecos. Un análisis desde el parentesco y el género.* Barcelona: Ediciones Bellaterra.

Amorós, C. 1997. *Tiempo de feminismo. Sobre feminismo, proyecto ilustrado y postmodernidad.* Madrid: Cátedra.

Arenal, C. 1892. *La educación de la mujer. Boletín de la Institución Libre de Enseñanza*, n 377. Madrid.

Beck, U. y Beck-Gernsheim, E. 2001. *El normal caos del amor.* Barcelona: Paidós. (2ed.) (v.o. 1990).

Benhabib, S; Butler, J.; Cornell, C. y Fraser, N. 1995. *Feminist contentions: a philosophical exchange.* New York: Routledge.

Beck-Gernsheim, E.; Butler, J.; Puigvert, L. 2001. *Mujeres y Transformaciones sociales.* Barcelona: El Roure

Butler, J. 2001. *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad.* Barcelona: Paidós (v.o. 1990)

Butler, J. 2001. *Mecanismos psíquicos del poder. Teorías sobre la sujeción.* Madrid: Cátedra (v.o. 1997)

Castells, M. 1998. *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. El poder de la identidad.* Vol. II. Madrid: Alianza.

Consell de les Dones de Barcelona. 1999. *I Congrés de les dones de Barcelona.* Ponències. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

Centre de Recerca Social y Educativa (CREA). 1998-2000. *MAR - Mujer y arte*

contemporaneo. Socrates. Unión Europea.

De Lauretis, T. 2000. *Diferencias*. Madrid: horas y horas

Flecha, R. 1997. *Compartiendo palabras. El aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo*. Barcelona: Paidós

Fraser, N. 1990. *Teoría feminista y teoría crítica*. Valencia: Alfons el Magnànim.

Fundación de Estudios Libertarios Anselmo Lorenzo. 1999. *Mujeres libres. Luchadoras libertarias*. Madrid: Icaria.

Giddens, A. 1995. *La transformación de la intimidad*. Madrid: Cátedra.

Giner, S. y Rivière, M. 1999. *Mujeres y hombres. La impía rebelión*. Madrid: Espasa Calpe, S.A.

Hite, S. 2001. *Las mujeres como agentes revolucionarios del cambio: más allá del informe Hite*. Madrid: Vindicación Feminista publicaciones

Izquierdo, MJ. 1998. *El malestar en la desigualdad*. Madrid: Cátedra

Juliano, D. 1998. *Las que saben*. Madrid: horas y horas.

Mernissi, F. 1993. *El poder olvidado. Las mujeres ante un Islam en cambio*. Barcelona: Edic. Icaria-Antrazyt.

Mernissi, F. 2000. *Marruecos a través de sus mujeres*. Guadarrama: ediciones del oriente y del mediterraneo

Merrill, B. 1999. *Gender, chance and identity: mature women students in Universities*. Aldershot: Ashgate Publishing Ltd.

Nash, M. 1999. *Rojas. Las mujeres republicanas en la Guerra Civil*. Madrid: Taurus

Presencia Gitana (equipo de estudios). 1990. *Mujeres gitanas ante el futuro*. Madrid: Presencia Gitana.

Puigvert, L. 2001. *Las otras mujeres*. Barcelona: El Roure.

Subirats, M. 1998. *Con diferencia. Las mujeres frente al reto de la autonomía*. Barcelona: Icaria.

Valcárcel, A. 2000. *Rebeldes. Hacia la paridad*. Barcelona: Plaza & Janes